

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до статті 28
Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне
страхування” щодо підвищення розмірів пенсій за понаднормовий страховий
стаж та мінімальної пенсії за віком”

ініціатори законопроекту – народні депутати України Королевська Н. Ю. та інші

реєстраційний номер 6034-1 від 29 вересня 2021 р.

(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується:

установити мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, у жінок 30 років страхового стажу в розмірі фактичного прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного відповідно до Закону України „Про прожитковий мінімум”;

установити, що мінімальний розмір пенсії за віком визначається законом про Державний бюджет України на відповідний рік;

збільшити відсоток підвищення пенсії за віком за понаднормовий стаж до 3 відсотків, але не більше як на 10 відсотків мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” (далі – Закон).

Відповідно до Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, яке гарантується загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення.

Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Зазначену норму Конституції України враховано в законах України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” та „Про прожитковий мінімум”, згідно з якими, зокрема, мінімальний розмір пенсії за віком визначається на основі прожиткового мінімуму.

Фактичний прожитковий мінімум застосовується для спостереження за динамікою рівня життя в Україні (стаття 5 Закону України „Про прожитковий мінімум”).

Реалізація прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за соціальним страхуванням забезпечується за рахунок сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок).

Установлення розміру мінімальної пенсії за віком на рівні фактичного прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, призведе до зниження зацікавленості осіб працездатного віку до участі в системі

загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та до зниження дисципліни щодо сплати внесків до Пенсійного фонду України.

Також потрібно враховувати, що збільшення розміру мінімальної пенсії за віком порушить принцип рівності стосовно інших категорій пенсіонерів, зокрема тих, які отримують пенсію за вислугу років.

Пропозиція щодо збільшення відсотка підвищення пенсії за віком за понаднормовий стаж з 1 до 3 відсотків, але не більше як на 10 відсотків мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 Закону, потребуватиме перегляду розміру єдиного внеску, оскільки згідно з частиною першою статті 72 Закону основним джерелом формування коштів Пенсійного фонду України є надходження від сплати єдиного внеску, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, в розмірах, визначених законом.

На сьогодні ставку єдиного внеску визначено в розмірі 22 відсотків суми нарахованої заробітної плати, з яких 18,84 відсотка спрямовується на пенсійне страхування.

Реалізація положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків з бюджету, зокрема, Пенсійного фонду України, не забезпечених реальними джерелами їх фінансування. За інформацією Пенсійного фонду України, реалізація положень законопроекту потребуватиме розрахунково 18 025,5 млн грн на місяць.

Оскільки згідно зі статтею 113 Закону дефіцит Пенсійного фонду України покривається за рахунок коштів Державного бюджету України, реалізація положень законопроекту матиме вплив на видатки державного бюджету, що потребує врахування позиції Міністерства фінансів України щодо можливості його реалізації.

Крім того, всупереч частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, розробником не надано пропозицій стосовно внесення до законодавчих актів змін щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави. Європейський суд з прав людини у рішенні від 09.10.1979 у справі „Ейрі проти Ірландії” констатував, що реалізація соціально-економічних прав людини значною мірою залежить від становища в державах, особливо фінансового.

З огляду на першочергову необхідність забезпечення своєчасним фінансуванням уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення недоцільно приймати законопроекти, які призводять до збільшення видаткової частини державного бюджету та соціальної напруги.

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

_____ 2021 р.

